С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Иван Петров Видолов

Дисертационен труд на тема: Задочното производство в наказателния процес
Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки
Професионално направление: 3.6. Право
Научна специалност: Наказателно-процесуално право
Докторант: Иво Юриев Хинов

1. Актуалност и научна значимост на дисертационния труд

Докторантът Иво Юриев Хинов представя за обсъждане пред научно жури, назначено със заповед № РД-09-27/05.03.205 г. на Директора на института за държавата и правото при БАН на дисертационен труд на тема „Задочното производство в наказателния процес“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Дисертационният труд представлява задълбочено научно изследване на въпросите на задочното производство в наказателния процес. Научният интерес към темата е породен от разбирането за същността на задочното производство, като особена форма на изключение при разглеждане на делата. Актуалността на темата е безспорна с оглед липсата на задълбочено научно изследване по нея и предвид някои противоречия в съдебната практика, поради което не е нужно да бъде допълнително аргументирана. Необходимо е, обаче да се подчертае нейната актуалност от научна гледна точка за наказателно процесуалната теория. Авторът е разработил научен труд, който разглежда комплексно същността на задочното производство за наказателния процес, анализира съществуващите виждания в правната доктрина относно неговата същност и съдържание, разкрива историческото му развитие и прави предложения за усъвършенстване на наказателнопроцесуалното законодателство. Тази проблематика за първи път се разглежда в нашата юриспруденция, в обем на монографичен труд, като приносно значение най-вече има извършения анализ, почиващ на задълбочено изследване на съдебната практика и правна теория.

Докторантът достига до научни приноси в областта на наказателния процес посредством издържан изследователски подход, като използва и доразвива съвременните достижения на

наказателнопроцесуалната теория, представяйки аргументирани изводи благодарение на изключително доброто познаване на съдебната практика. Научната новост и изследователска достоверност на получените резултати и изведените от тях изводи са обезпечени от използвания методически инструментариум, приложен съобразно изследователските и етични стандарти. Техният методически издържан подбор, наред със задълбочения подход и изследователската компетентност на докторанта са осигурили разработването на дисертационно изследване, отговарящо и надхвърлящо изискванията на ЗРАСРБ.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

В структурно отношение работата се състои от обща характеристика, три глави и заключение. Обемът на представения дисертационен труд е 371 страници, използвана е литература от български и чуждестранни автори. Направени са общо 390 бележки под линия. Избраната структура и последователността на изложението позволяват разглежданите проблеми да бъдат възприети и анализирани както самостоятелно, така и в тяхната цялост, което прави достъпни и разбираеми тезите на докторанта и подкрепящите ги аргументи. Избраната структура на дисертацията отговаря на изискванияг на чл. 27, ал. 2 от ППЗРАСРБ.

В ***увода на дисертационния труд*** е обоснована актуалността на изследването и са очертани целите, задачите и неговата методология. Те са ясно и правилно формулирани, което безспорно е съдействало за достигане до резултати от дисертационното изследване.

Глава първа е озаглавена „Участие, присъствие и отсъствие“.

Първата глава представлява задълбочено изследване на понятийната триада „участие – присъствие – отсъствие“, която авторът използва като рамка за концептуализиране на проблема за задочността в наказателния процес. Докторантът с последователен подход ясно разграничава участие като субективно право на обвиняемия, присъствие като негово задължение и отсъствие като обективен факт, който може да има правни последици. Това разграничение е от съществено значение за правилното разбиране на границите и последиците от отсъствието на обвиняемия.

Научна новост е предложеното разграничение между различните форми на участие – пряко и непряко, активно и пасивно, присъствено и неприсъствено. Особено внимание заслужава концепцията за „привидна задочност“, при която обвиняемият отсъства, но е адекватно защитаван от адвокат, и „прикрита задочност“, когато участието е само формално. Тези категории разширяват традиционното разбиране за задочност и насочват вниманието към качеството на процесуалната защита, а не само към физическото присъствие.

Глава втора е озаглавена „Процесуални действия и процесуални актове“. Втората глава логично продължава анализа, като въвежда класификация на процесуалните действия и ги съпоставя с възможността за реализиране на задочност при тяхното извършване. Авторът обособява действията според тяхната функция – решаващи, следствени, информативни, служебни – и ги разделя на преки и косвени. Изследването на правния интерес като критерий за определяне на допустимостта на задочността е особено оригинално. Така, според докторанта, задочност е възможна само тогава, когато е налице пряк или скрит правен интерес обвиняемият да участва в дадено процесуално действие.

Особено интересен представлява анализът на решаващите процесуални актове. Авторът аргументира, че един акт може да бъде квалифициран като „задочен“ само ако е бил постановен въз основа на задочни процесуални действия, които са имали съществено значение за съдържанието му. Поставена е и важната концепция за „саниране“ – последващо преодоляване на задочността чрез предоставяне на възможност за участие. Така се подчертава възможността задочността да бъде неутрализирана без да се наруши правото на справедлив процес.

Глава трета от дисертационния труд е „Базисни условия за задочността“. В третата глава авторът изследва правната уредба на задочността, съсредоточена основно в чл. 269 от НПК. Подчертано е, че законодателят приема личното присъствие на обвиняемия като правило, а задочността като изключение. Оттук базисните условия за допустимост на задочно производство са две: 1) отсъствието на обвиняемия да не попречи на разкриването на обективната истина и 2) да е налице някоя от специално посочените хипотези в закона (напр. умишлено укриване).

Докторантът проявява критичен подход към нормативната логика на чл. 269 НПК, като посочва липсата на вътрешна съгласуваност между различните алинеи и изразява съмнение относно връзката между тежестта на обвинението и задължението за присъствие. В този контекст Хинов настоява за преосмисляне на фигурата на задочността в духа на европейското право, в което на преден план стои не присъствието, а правото на ефективно участие. Това следва от Рамково решение 2009/299 и Директива 2016/343 на ЕС, както и от практиката на ЕСПЧ.

В ***заключението*** на дисертационния труд са обобщени резултатите от проучването и са систематизирани изводите от изследването, като са изведени и препоръки, почиващи на получените резултати.

3. Критични бележки

Докторантът си поставя за цел да разгърне правото на участие в множество измерения – активно, пасивно, пряко, непряко, естествено, законово, дистанционно и др. Тази класификация е богата, но съществува риск от прекомерно фрагментиране на понятието, което може да доведе до загуба на яснота. Всяка класификация следва да обслужва конкретна цел и да има практическо измерение. Някои от разграниченията, като например „естествено“ и „законово“ участие, не са достатъчно обосновани нормативно и не са съпроводени с конкретни практически примери. В някои части на дисертационния труд текстът е с усложнена структура, която затруднява възприемането на смисъла и следването на логическата връзка и аргументи в изложението.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд

Дисертационният труд притежава научни приноси в областта на наказателния процес, което е видно от направената характеристика на неговото съдържание. В автореферата докторантът е посочил научни приноси, които безрезервно приемам. За по-голяма краткост те могат да бъдат обобщени в следните основни точки:

- Дисертационното изследване за първи път разглежда в монографичен обем въпроса за задочното производство в наказателния процес.
- Направен е задълбочен анализ на същността на задочното производство.
- Разкрито е съдържанието и формите на задочното производство.
- Направени са предложения *De lege ferenda* за усъвършенстване на наказателнопроцесуалното законодателство.

4. Заключение

Докторантът Иво Юриев Хинов притежава задълбочени теоретични познания в областта на наказателния процес и доказани способности за самостоятелни научни изследвания. Представеният дисертационен труд „Задочното производство в наказателния процес“ има характера на задълбочено научно изследване.

Представените и аргументирани научни виждания от докторанта не оставят съмнение, че дисертационният труд е резултат на сериозна работа и личен принос в областта на наказателния процес. Научното изследване съдържа задълбочени теоретични обобщения и научни приноси. Те отговарят на изискванията на чл. 6 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл. 27 от Правилника за неговото прилагане.

Предвид положителната оценка на представения дисертационен труд и отчитайки сериозния професионален опит на докторанта, с категоричност давам своята положителна оценка и препоръка към научното жури да гласува за придобиване от Иво Юриев Хинов на образователната и научна степен „доктор” в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност „Наказателен процес”.

Член на научното жури:

доц. д-р Иван Видолов

гр. София
14.04.2025 г.

OPINION

by Associate Professor Dr. Ivan Petrov Vidolov

Dissertation Title: "Ex Parte Proceedings in the Criminal Process"

Field of Higher Education: 3. Social, Economic, and Legal Sciences

Professional Direction: 3.6. Law

Scientific Specialty: Criminal Procedural Law

Doctoral Candidate: Ivo Yuriev Hinov

1. Relevance and Scientific Significance of the Dissertation

Doctoral candidate Ivo Yuriev Hinov presents for discussion before an academic jury, appointed by Order № RD-09-27/05.03.2025 by the Director of the Institute for the State and Law at the Bulgarian Academy of Sciences, a dissertation titled "Ex Parte Proceedings in the Criminal Process" for the attainment of the educational and scientific degree "Doctor."

The dissertation is a profound scientific study addressing the issues of ex parte proceedings in the criminal process. The scientific interest in the topic arises from understanding the essence of ex parte proceedings as a unique form of exception in case deliberations. The relevance of the topic is indisputable, given the absence of extensive scientific research on the subject and the contradictions in judicial practice. Therefore, it does not require further justification. However, it is essential to underline its relevance from a scientific perspective for criminal procedural theory.

The author has developed a scholarly work that comprehensively examines the essence of ex parte proceedings in the criminal process, analyzes existing views in the legal doctrine regarding its nature and content, explores its historical development, and proposes improvements to criminal procedural legislation.

This topic is being studied for the first time in Bulgarian jurisprudence, in the scope of a monographic work. The conducted analysis, based on an in-depth study of judicial practice and legal theory, has significant contributive value.

The doctoral candidate achieves scientific contributions in the field of criminal procedure through a well-crafted research approach, utilizing and further developing contemporary achievements in criminal procedural theory, presenting well-reasoned conclusions thanks to an exceptionally thorough understanding of judicial practice. The scientific novelty and research credibility of the obtained results and derived conclusions are ensured by the applied methodological tools, which adhere to research and

ethical standards. Their methodical selection, combined with the candidate's detailed approach and research competence, have enabled the creation of a dissertation study that meets and exceeds the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB).

2. General Characteristics and Structure of the Dissertation

Structurally, the work consists of a general characterization, three chapters, and a conclusion. The submitted dissertation comprises 371 pages and utilizes literature from Bulgarian and international authors. A total of 390 footnotes have been made. The chosen structure and sequence of the exposition allow the addressed issues to be perceived and analyzed both independently and in their entirety, making the doctoral candidate's theses and supporting arguments accessible and comprehensible.

The selected structure of the dissertation complies with the requirements of Article 27, Paragraph 2 of the Regulations for the Implementation of LDASRB.

In the **introduction of the dissertation**, the relevance of the study is justified, and its objectives, tasks, and methodology are outlined. These are clearly and correctly formulated, undoubtedly contributing to the achievement of results from the dissertation study.

Chapter One is titled "Participation, Presence, and Absence".

Chapter One represents a thorough examination of the conceptual triad "participation – presence – absence," which the author utilizes as a framework for conceptualizing the issue of ex parte proceedings in the criminal process. The doctoral candidate consistently distinguishes participation as the subjective right of the accused, presence as their obligation, and absence as an objective fact that may have legal consequences. This differentiation is crucial for understanding the boundaries and consequences of the absence of the accused.

A novel scientific contribution is the proposed distinction between various forms of participation – direct and indirect, active and passive, present and non-present. Particularly noteworthy are the concepts of "apparent ex parte" proceedings, where the accused is absent but adequately represented by an attorney, and "concealed ex parte" proceedings, where participation is merely formal. These categories expand the traditional understanding of ex parte proceedings, focusing on the quality of procedural protection rather than solely on physical presence.

Chapter Two is titled "Procedural Actions and Procedural Acts". This chapter logically continues the analysis by introducing a classification of procedural actions and comparing them with the possibility of implementing ex parte proceedings during their execution. The author categorizes actions according to their function – decisive, investigative, informative, administrative – and divides them into direct and indirect. The exploration of legal interest as a criterion for determining the admissibility of ex parte proceedings is particularly original. According to the doctoral candidate, ex parte proceedings are only possible when there is direct or hidden legal interest for the accused to participate in a given procedural action.

Of particular interest is the analysis of decisive procedural acts. The author argues that an act can only be classified as "ex parte" if it is based on procedural actions conducted in absentia that significantly influence its content. The important concept of "rectification" is also introduced – subsequent overcoming of ex parte status by granting the opportunity to participate. This emphasizes the possibility of neutralizing ex parte proceedings without infringing the right to a fair trial.

Chapter Three of the dissertation is titled "Basic Conditions for Ex Parte Proceedings". In this chapter, the author examines the legal framework governing ex parte proceedings, primarily focusing on Article 269 of the Criminal Procedure Code (CPC). It is emphasized that the legislator perceives the personal presence of the accused as the norm, while ex parte proceedings are treated as an exception. Accordingly, the basic conditions for the admissibility of ex parte proceedings are twofold: 1) the absence of the accused must not hinder the revelation of the objective truth, and 2) one of the special hypotheses explicitly outlined in the law must be present (e.g., intentional evasion).

The doctoral candidate adopts a critical approach to the normative logic of Article 269 CPC, pointing out the lack of internal coherence between its various paragraphs and expressing doubts regarding the relationship between the severity of the charge and the obligation to be present. In this context, Hinov advocates for rethinking the concept of ex parte proceedings in the spirit of European law, where the focus is not on mere physical presence but on the right to effective participation. This view aligns with Framework Decision 2009/299 and Directive 2016/343 of the EU, as well as the jurisprudence of the European Court of Human Rights (ECHR).

In the conclusion of the dissertation, the results of the study are summarized, and the findings are systematized, with recommendations derived from the obtained results.

3. Critical Notes

The doctoral candidate sets out to expand the right to participation across multiple dimensions—active, passive, direct, indirect, natural, legal, remote, and others. This classification is extensive but carries the risk of excessive fragmentation of the concept, which may lead to a loss of clarity. Every classification should serve a specific purpose and have a practical dimension. Some distinctions, such as "natural" and "legal" participation, are not sufficiently justified normatively and are not accompanied by concrete practical examples. In certain parts of the dissertation, the text has a complex structure that makes it difficult to grasp the meaning and follow the logical connections and arguments presented.

3. Characteristics of the Scientific and Practical Contributions of the Dissertation

The dissertation demonstrates scientific contributions in the field of criminal procedure, as evident from the characterization of its content. In the abstract, the doctoral candidate identifies scientific contributions, which I fully endorse. For brevity, these contributions can be summarized as follows:

- The dissertation is the first study to address the issue of ex parte proceedings in the criminal process in a monographic volume.
- An in-depth analysis of the essence of ex parte proceedings has been conducted.
- The content and forms of ex parte proceedings have been revealed.
- Proposals *De lege ferenda* have been made to improve criminal procedural legislation.

4. Conclusion

Doctoral candidate Ivo Yuriev Hinov possesses profound theoretical knowledge in the field of criminal procedure and proven capabilities for conducting independent scientific research. The presented dissertation, "Ex Parte Proceedings in the Criminal Process", represents an in-depth scientific study.

The scientific views presented and argued by the doctoral candidate leave no doubt that the dissertation is the result of serious work and personal contribution to the field of criminal procedure. The scientific research contains thorough theoretical summaries and scientific contributions. These meet the requirements of Article 6 of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and Article 27 of the Regulations for its implementation.

Considering the positive assessment of the presented dissertation and acknowledging the doctoral candidate's significant professional experience, I unequivocally give my positive evaluation and recommendation to the academic jury to vote for granting Ivo Yuriev Hinov the educational and scientific degree of "Doctor" in the field of higher education: 3. Social, Economic, and Legal Sciences, professional direction 3.6. Law, scientific specialty "Criminal Procedure".

Member of the Academic Jury:

Associate Professor Dr. Ivan Vidolov

Sofia, 14.04.2025